

הערות המערכת: רשימתו/מכתבו של צביקה דגן נשלח עוד בראשית חודש יוני גם למערכת שלנו וגם לזו של "השדה" תוך בקשה נמרצת לפרסמה בהקדם ובתפוצה מירבית. דבר זה אינו מקובל אלא לעתים נדירות ביותר – וכך סבר גם עורך "השדה". שנית, וכאן העניין המהותי בעל השלכות אירגוניות וחברתיות, רשימתו של צביקה דגן מלאה קביעות פסקניות (שאינני מרגיש מוסמך לפסוק בהן הלכה), מחד – ותהיות ורמזים די שקופים לגבי יושרה המקצועי של "החקלאית" ואפילו של המ"ב, מאידך.

איילזאת, ביקשנו מן הנוגעים והנוגעים בדבר תגובתם, אותה אנו מביאים כאן בצמוד, למען נוחיות הקוראים ובעיקר, על מנת להבהיר כל הטעון הבהרה ובוזה לתרום לטיהור האווירה ככל שיש צורך בכך.

(מ.מ.)

הנוגעים באופן אישי לרופאי "החקלאית". ברצוני להזכיר כאן, ש"החקלאית" הוקמה על מנת לשרת את בעלי הרפתות, ולא להיפך. לא יתכן, שגוף שהוקם לשרת, ימנע הפצה ושימוש במידע חיוני למקבלי השירות, מידע שיש בו כדי לשפר את רווחיות הענף.

בסיכום, יש לאפשר לרפתנים להיחשף לכל חידוש ולהחליט אם להשתמש בו, אם לאו, שהרי כידוע לכולם – בעל המאה הוא בעל הדעה.

צביקה דגן

מולדת

רשימת ספרות

- 1) Britt, J.H. (1975). Early postpartum breeding in dairy cows. J. Dairy Science 58, 266.
- 2) W.L. Adamowicz, F.S. Novak, J.J. Kennelly. (1985). The Economic Analysis of Delayed Breeding of Dairy Cows. Agriculture and Forestry Bulletin. Volume 8, Number 4.
- 3) שאול אגר (1989). פרוסטגלנדין לקיצור ימי ריק בפרות חלב חסרות תאנה. "השדה" כרך ע' עמוד 284.
- 4) התאחדות מגדלי בקר, דו"ח הפוריות 1989.

"בעל המאה הוא בעל הדעה" (תגובה למכתבו של צביקה דגן)

עודד ניר – "החקלאית"

ג. ייחודו של המחקר לתנאי הרפת הישראלית או חוסר היכולת להסתמך על עבודות דומות שנעשו בחו"ל.

ד. עמידתו של החוקר במחקרים נמשכים בתנאי המחקר כפי שאושרו בעבר.

ה. היעדר תומך מסחרי המעוניין בקידום הנושא.

קריטריונים אלה מאפשרים את דירוג המחקרים המובאים בפני הוועדה בסדר עדיפות המאפשר התכנסות במסגרת התקציב הנתון.

לפי מיטב שיפוט חברי הוועדה, לא עמד המחקר הנדון בקריטריונים הנ"ל בעדיפות מספקת לתיקצוב.

1. תקציב קרן המחקר לשנת 1991 הוא 1,550,000 ש"ח. הבקשות לתקציבי מחקר לשנה זו הסתכמו ב-5,380,555 ש"ח. נראה לעין, שלא כל בקשות החוקרים לתקציבי מחקר היו יכולות להיענות בחיוב.

2. הקצאות הכספים למחקר עוברות מספר ועדות. לא בכולן אני חבר. אי-הקצאת הכספים למחקר הנדון היתה על דעת כל חברי ועדת המחקר של המ"ב.

3. הקריטריונים שמכוונים אותי בהערכת הצעות מחקר המובאות לשיפוט הם:

- א. חשיבות נושא המחקר ותרומתו האפשרית לרפת החלב בישראל.
- ב. "כשירותו" המדעית של המחקר.

- שאלה גדול את כישוריו לבצע מחקרים.
7. חובתו של הרופא הראשי של "החקלאית" (כפי שהוטלה עליו על ידי "בעלי המאה") היא להגן על כלל המשקים בפני הרפתקאות רפואיות. זכותו של כל משק לאמץ על חשבוננו כל שיטת טיפול הנראית לו ושאינה עומדת בסתירה לאתיקה המקצועית ולחוק. אני תומך בזכות זו, גם אם למיטב שיפוטי המקצועי אינה נכונה, ומזיקה.
8. התייחסותי המקצועית לנושא בכללותו מובעת במאמר הגליון המתפרסם בחוברת זו. השראת ייחומים הוא נושא המוכר לרפואה הווטרינרית כעשרים שנה. נערכו עשרות ניסויים, שגם לאחריהם נשארה השיטה כלי מבוקר של הרופא המטפל בפרות חסרות תאנה. השראת ייחומים ככלי ממשקי, על אף מספר הניסויים הרב, לא הצליחה לחרוג מתחומי עדרי הבשר, עגלות, ומשקי חלב אקסטנסיביים.
4. הרופא הראשי של "החקלאית" יושב בועדת המחקר של המ"ב כנציב "בעלי המאה" ולא כנציג גילדה מקצועית של רופאים וטרינרים. תפקידו לעזור בהכוונה המקצועית של כספי המחקר ליעדים הטובים ביותר.
5. תפיסתי המקצועית של השירות הווטרינרי המקיף, היא כזו, שאינה תלויה בגזילת מרכיב זה או אחר מפרנסת הרופאים עובדי "החקלאית". טענה כגון זו בוודאי אינה יכולה להיות מועלית כלפי הגורם שהכניס את בדיקות הפרוגסטרוגן השגרתיות בחלב לעדר הישראלי, שיגרה מוכחת הטומנת בחובה "סכנה" גדולה פי כמה לפרנסת הרופאים הווטרינרים.
6. אני רואה סכנה לרפת הישראלית בהטפה אגרסיבית להכנסת שיטות טיפול למשקים, על בסיס תוצאות מחקר חלקיות ובלתי חוזרות על עצמן. חוקר המנסה ליישם את נושא מחקריו בטרם הסתיימו, מעמיד בסימן

קראנו בשבילכם...

חלב למשל, יביא את מירב השיפור לתכונה זו, בהשוואה לבירור לתכונות רבות מדי. החוקר הנ"ל עוסק במחקר של הערכת החשיבות של בחירת פרים על פי תכונות אחרות מאשר היכולת להוליד בנות בעלות תנובה גבוהה. בין התכונות אפשר למנות תכולת החלב בחומר יבש, אופי ההמלטה, פוריות הפרה, עמידות למחלות יעטין, מהירות חליבה, טמפרמנט ושיפוט גופני.

לאחרונה מקבלת התכולה של חומר יבש בחלב יותר ויותר חשיבות עבור תעשיית החלב. אולם, עד היום כמות החלב נשארה הגורם הקובע במסגרת התמחור הקיים. "אל לך לברר על פי גודל הפרה. פרות גדולות רגישות יותר לבעיות בריאות ויותר יקרות באחזקתן. תן לתנובת הפרה לשכנע אותך, לאיזה גודל פרתך זקוקה".

HOARD'S DAIRYMAN
THE NATIONAL DAIRY FARM MAGAZINE

H.D. 10/V/89

יש לקבוע סולם עדיפויות ברור בבחירת פרים להזרעה

על פי המדען לס הנסן מאוניברסיטת מינסוטה, ארה"ב יש להתחשב במספר קטן של תכונות תורשתיות חשובות ביותר, כאשר בוחרים הפרים להזרעה. ככל שיותר תכונות נכנסות לבירור הגנטי, כן צפויה פחות התקדמות בכל תכונה ותכונה. ההגיון הפשוט והנסיון מראים, שבירור בכיוון תכונה יחידה, כמו ייצור